

Malerfagets konjunkturundersøgelse 1. halvår 2021

Resume

Helt ekstraordinær fremgang i omsætningen i 2. halvår 2020 (side 2)

Malervirksomhederne har oplevet en helt ekstraordinær fremgang i omsætningen i 2. halvår 2020. Hvor kun netto 3% forventede en omsætningsfremgang i starten af halvåret, endte det med, at netto 51% af virksomhederne havde fremgang i omsætningen i 2. halvår 2020.

Forventningerne til 1. halvår 2021 er derimod mindre positive (side 2)

Forventningerne til 1. halvår 2021 er til gengæld ikke så positive. Netto 12% forventer en faldende omsætning. De fleste (58%) forventer dog en uændret omsætning.

Problemer med mangel på arbejdskraft (side 3)

Der er generelt mangel på arbejdskraft i malerfaget, men der har især været en mangelsituation i september 2020, hvor 41% af malervirksomhederne var begrænsede i produktionen pga. mangel på arbejdskraft.

Mange mislykkede ansættelser (side 6)

Mange virksomheder oplever hurtigt at må skille sig af med malersvende, de lige har ansat. I hver femte virksomhed har mindst halvdelen af nyansættelserne været mislykkede.

Det kniber med kvaliteten, tempoet og fraværet (side 7)

Og det er desværre blevet værre de sidste 3 år. Men 60% af mestrene mener selv, at de har et ansvar.

Undersøgelsens tilrettelæggelse

Hvert halve år i juni og januar måned udsendes spørgeskemaer til Danske Malermestres medlemmer. I disse spørgeskemaer bedes det enkelte medlem tage stilling til hvorledes udviklingen har været i det forløbne halvår i forhold til samme halvår forrige år, og hvorledes den forventede udvikling vil være i det kommende halvår i forhold til samme halvår forrige år.

Virksomhedernes besvarelser vægtes generelt med beskæftigelsen i de enkelte virksomheder. I undersøgelsen har medvirket 256 virksomheder med en samlet beskæftigelse på 2.581 personer, svarende til ca. 32 % af det samlede bygningsmalerfag. Undersøgelsen er gennemført i uge 1-2, 2021.

1. Den økonomiske udvikling i malerfaget

Malervirksomhederne har oplevet en helt ekstraordinær fremgang i omsætningen i 2. halvår 2020. Hvor kun netto 3% af virksomhederne forventede en omsætningsfremgang i starten af halvåret, endte det med, at netto 51% af virksomhederne havde fremgang i omsætningen i 2. halvår 2020 (vægtet). Uvægtet havde netto 25% fremgang i omsætningen, hvilket betyder, at det især er de større virksomheder, der haft fremgang.

Den store fremgang var således helt uventet, hvilket bl.a. skyldes, at der har været fremgang hos stort set alle kundegrupper, hvilket fremgår af tabel 4. Især de private husstande har tegnet sig for en stor fremgang i 2. halvår 2020, hvilket bl.a. skyldes at andre typer forbrug som eksempelvis rejser har ligget helt underdrejet.

Forventningerne til 1. halvår 2021 er til gengæld ikke så positive. Netto 12% af virksomhederne forventer en faldende omsætning. De fleste (58%) forventer dog en uændret omsætning. Forventningerne er formentligt påvirkede af den nuværende, langvarige nedlukning af Danmark. Som bekendt er byggeriet ikke nedlukket, men det er klart at den økonomiske nedgang, der følger af nedlukningen, også vil få betydning for malerfaget.

Tabel 1:

Udvikling i omsætning i forhold til samme periode forrige år	1. halvår 2021	2. halvår 2020	1. halvår 2020	2. halvår 2019
Omsætning stiger	15 % (17 %)	60 % (41 %)	36 % (34 %)	37 % (38 %)
Omsætning falder	27 % (22 %)	9 % (16 %)	23 % (24 %)	15 % (18 %)
Omsætning uændret	58 % (61 %)	31 % (43 %)	41 % (42 %)	48 % (45 %)
Netto fremgang	-12 % (-5 %)	51 % (25 %)	13 % (9 %)	22 % (20 %)

Note: Tallene er vægtede med virksomhedernes beskæftigelse. Tallene i parentes er uvægtede.

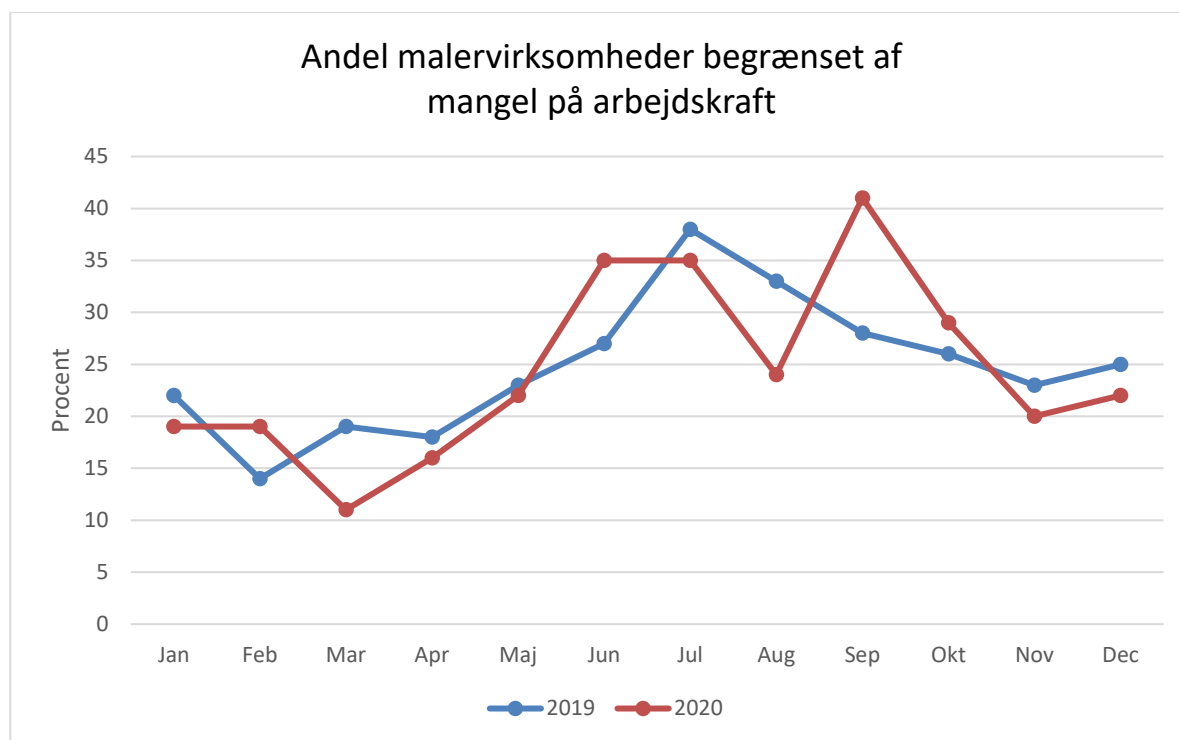
Der har ligeledes været en stor fremgang i antallet af virksomheder med beskæftigelsesfremgang. I alt har netto 21% af virksomhederne oplevet en fremgang i beskæftigelsen (vægtet). Fremgangen er dog væsentligt mindre end andelen af virksomheder med omsætningsfremgang, hvilket tyder på, at man i nogen grad har forsøgt at klare sig med den arbejdskraft, der har været til rådighed i virksomhederne. Der er generelt mangel på arbejdskraft i malerfaget, men der har især været en mangelsituation i september 2020, hvilket fremgår af figur 1 nedenfor.

Tabel 2:

Udvikling i beskæftigelse i forhold til samme periode forrige år	1. halvår 2021	2. halvår 2020	1. halvår 2020	2. halvår 2019
Beskæftigelse stiger	18 % (17 %)	34 % (29 %)	31 % (24 %)	38 % (28 %)
Beskæftigelse falder	27 % (19 %)	13 % (14 %)	19 % (23 %)	15 % (17 %)
Beskæftigelse uændret	55 % (64 %)	53 % (57 %)	49 % (54 %)	47 % (55 %)
Netto fremgang	-9 % (-2 %)	21 % (15 %)	12 % (1 %)	23 % (11 %)

Note: Tallene er vægtede med virksomhedernes beskæftigelse. Tallene i parentes er uvægtede.

Figur 1:

Kilde: Danmarks Statistik

De lunkne forventninger til 1. halvår 2021 bekræftes af udviklingen i ordrebeholdningen, hvor der med udgangen af 2020 var netto 12% af virksomhederne, der havde en lavere ordrebeholdning end på samme tidspunkt året før. Dette er en temmelig usædvanlig udvikling.

Tabel 3:

Udvikling i ordrebeholdning i forhold til samme periode forrige år	2. halvår 2020	1. halvår 2020	2. halvår 2019	1. halvår 2019
Ordrebeholdning steget	21 %	34 %	39 %	50 %
Ordrebeholdning faldet	33 %	13 %	21 %	6 %
Ordrebeholdning uændret	46 %	53 %	39 %	44 %
Netto fremgang	-12 %	21 %	18 %	44 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

I tabel 4 nedenfor kan man se, at der har været omsætningsfremgang hos stort set alle kundedrupper. Især har private husstande markeret sig med en flot fremgang, men også kommune/stat, institutioner/skoler og boligselskaber har haft en flot fremgang.

Tabel 4:

Nettofremgang i omsætning i forhold til samme periode forrige år	2. halvår 2020	1. halvår 2020	2. halvår 2019	1. halvår 2019
Private husstande	36 %	22 %	16 %	19 %
Boligselskaber	18 %	0 %	14 %	13 %
Kontorer	0 %	- 9 %	21 %	- 6 %
Fabrikker	- 1 %	- 15 %	5 %	9 %
Kommune/stat	20 %	14 %	3 %	10 %
Institutioner/skoler	16 %	15 %	- 2 %	- 5 %
Andet	20 %	- 6 %	15 %	24 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

Endelig har et klart flertal af virksomhederne kunne hæve bruttoavance i 2. halvår 2020. I alt har 42% af virksomhederne haft en stigende bruttoavance i sidste halvdel af 2020, mens ”kun” 14% har haft en faldende avance. Der har således været fremgang hos netto 28% af virksomhederne, hvilket er ganske flot.

Tabel 5:

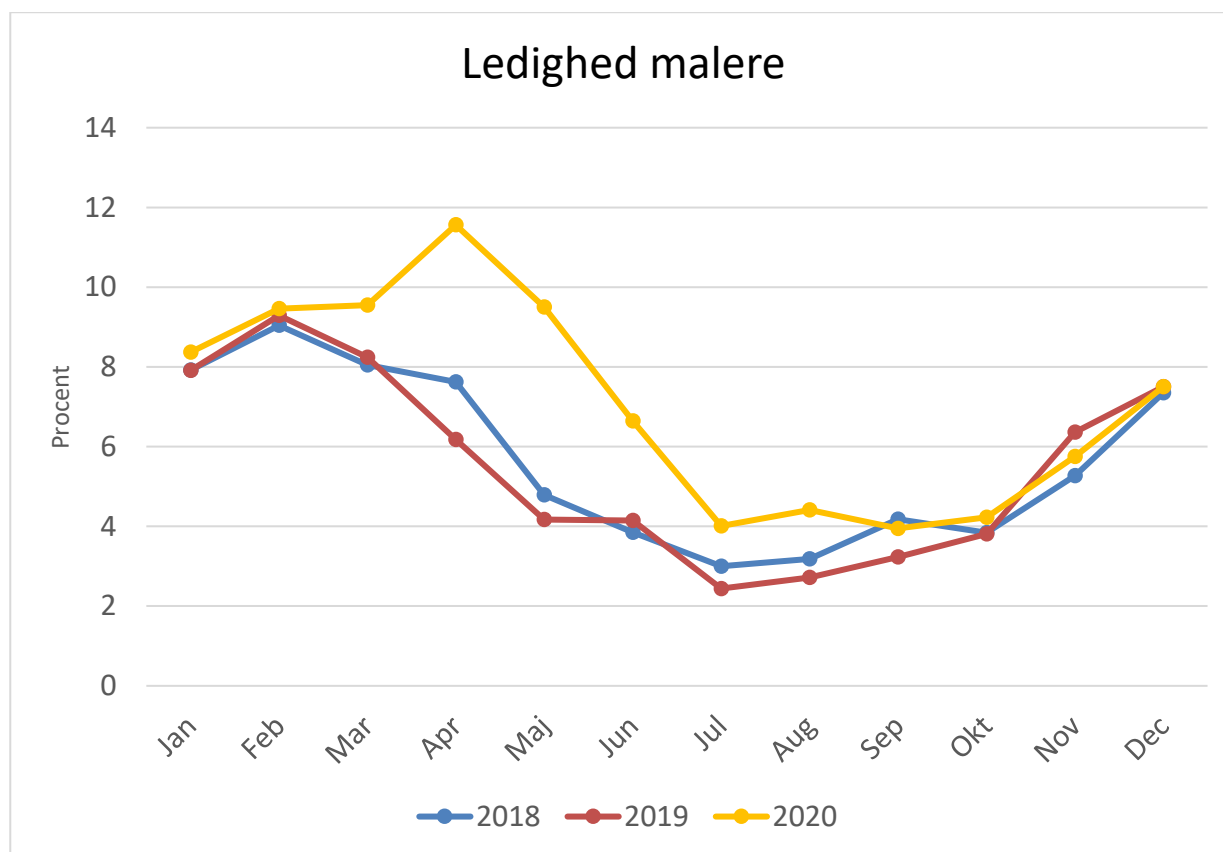
Udvikling i bruttoavance	2. halvår 2020	1. halvår 2020	2. halvår 2019	1. halvår 2019
Bruttoavance steget	42 %	25 %	45 %	41 %
Bruttoavance faldet	14 %	21 %	22 %	19 %
Bruttoavance uændret	44 %	55 %	33 %	39 %
Netto fremgang	28 %	4 %	23 %	22 %

Note: Tallene er vægtet med virksomhedernes beskæftigelse.

2. Ledighed

Ledigheden blandt malersvende blev i foråret 2020 ramt af coronasituationen og den usikkerhed denne medførte hos bygherrer. Det ses tydeligt i marts/april, hvorefter ledigheden faldt kraftigt. Først omkring september måned ”normaliseredes situationen i forhold til de foregående år.

Den gennemsnitlige ledighed for året endte på 7% mod 5,5% i 2019.

3. Ansættelser

Der har været fuld fart på byggeriet i de senere år og mange medlemmer har haft problemer med at finde den nødvendige arbejdskraft. Vi har i tidligere konjunkturundersøgelser afdækket medlemmernes problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. I denne undersøgelse har vi valgt at spørge nærmere ind til de ansættelser, der har fundet sted. Har medlemmerne kunne ansætte de rette eller har de senere måtte skille sig af med de nye medarbejdere? I alt har lidt under halvdelen af de medvirkende virksomheder ansat malersvende i løbet af 2020.

3.1 Har du ansat malersvende i løbet af 2020? Ja: 117 (48%) Nej: 125 (52%)

➔ Hvis Ja til ansat malersvende i 2020

De virksomheder, der har ansat medarbejdere i 2020, er efterfølgende blevet bedt om at besvare spørgsmålene 3.2, 3.3 og 3.4, og som nærmere belyser omfanget af fejlansættelser.

3.2 Hvor ofte må du afskedige en malersvend igen umiddelbart efter, at du har ansat svenden, fordi svenden ikke har levet op til dine forventninger?

<i>Det er sket i:</i>	<i>Sæt kryds</i>
0-10% af tilfældene	58 (52%)
10-25% af tilfældene	17 (15%)
25-50% af tilfældene	16 (14%)
50-100% af tilfældene	21 (19%)
I alt	112 (100%)

Det fremgår af tabellen ovenfor, at omkring halvdelen kun sjældent oplever at skulle afskedige en malersvend umiddelbart efter ansættelsen, fordi malersvenden ikke har levet op til virksomhedens forventninger. Men det betyder på den anden side, at halvdelen af virksomhederne jævnlige kommer i denne situation. Hver femte virksomhed har endda svaret, at det er sket i mindst halvdelen af tilfældene, hvilket er en meget høj andel.

3.3 Hvis du tænker på de sidste par år, er det så et problem, der er blevet bedre eller værre:

<i>Det er blevet:</i>	<i>Sæt kryds</i>
Meget bedre	2 (2%)
Bedre	12 (11%)
Uændret	69 (61%)
Værre	26 (23%)
Meget værre	5 (4%)
I alt	114 (100%)

Virksomhederne er her blevet spurgt om hvorvidt, det er et problem, der er blevet værre eller bedre indenfor de sidste par år. Desværre svarer 27%, at problemet er blevet værre eller meget værre, mens 13% mener, at problemet er blevet bedre eller meget bedre. Der er således en overvægt af virksomheder, der svarer, at problemet er blevet værre eller meget værre.

3.4 Hvad er det typisk der gør, at en malersvend ikke lever op til forventningerne? (Sæt gerne flere krydser)

	<i>Sæt kryds</i>
Kvaliteten af det udførte arbejde	97 (86%)
Arbejder for langsomt/for mange pauser	81 (72%)
For meget fravær	49 (43%)
Generel opførsel	17 (15%)
Andet	5 (4%)
I alt	113 (100%)

Hele 86% af medlemmerne svarer, at det typisk er kvaliteten af det udførte malerarbejde som halter, mens 72% peger på, at de nyansatte svende arbejder for langsomt eller holder for mange pauser. Der er også mange, der peger på, at svendene har for meget fravær.

→ Alle med ansatte:

Alle deltagende virksomheder blev bedt om at forholde sig til malersvendene generelt og udviklingen indenfor de sidste 3-4 år. Her tegner sig desværre et billede af at tingene bevæger sig i den forkerte retning. Der er beregnet netttotal, som er forskellen på hvor mange procent der har svaret "meget bedre" eller "bedre", henholdsvis "ringere" og "meget ringere" til nedenstående spørgsmål. Disse netttotal er markant negative, hvilket betyder, at der er en overvægt af medlemmer som siger, at tingene er blevet ringere eller meget ringere. Dette gælder dog ikke generel opførsel som er nogenlunde status quo.

3.5 Hvordan mener du - helt generelt - malersvendene har udviklet sig på følgende parametre inden for de sidste 3-4 år?

	<i>Sæt kryds</i>					"Netto"	Besvarelser i alt
	Meget bedre	Bedre	Uændret	Ringere	Meget ringere		
Kvaliteten af det udførte arbejde	1%	15%	52%	31%	0%	-15%	204
Hastighed	1%	7%	60%	30%	1%	-23%	202
Fravær	3%	7%	55%	32%	3%	-25%	202
Generel opførsel	2%	14%	67%	17%	1%	-2%	185

"Netto" er beregnet som andelen "Bedre" og "Meget bedre" fratrasket andelen "Ringere" og "Meget ringere".

Ved en helt tilsvarende undersøgelse i januar 2020 blev medlemmerne spurgt om, hvorvidt de selv mente, de havde et ansvar for udviklingen. Her svarede 60%, at de mente, at de havde et ansvar i et eller andet omfang, mens 39% svarede, at de slet ikke følte, at de havde noget ansvar for udviklingen.

3.6 Mener du, at du selv har et ledelsesmæssigt ansvar for dette?

	<i>Sæt kryds</i>
Ja	16 (8%)
Ja, i en vis grad	99 (52%)
Nej, slet ikke	74 (39%)
I alt	189 (100%)

En del af virksomhedsejerne og lederne anerkender således, at de i et eller andet omfang har et medansvar for den kedelige statistik. Det er nærliggende at antage, at der er en udbredt mangel på ledelsesmæssige kompetencer blandt virksomhederne i malerfaget, hvilket hænger sammen med, at langt de fleste er selvlærte ledere. Men det er også klart, at fagets ledere i en situation med udbredt mangel på arbejdskraft kan være fristede til at lade stå til overfor problemerne. Det er nærliggende at undersøge denne problemstilling nærmere i en fremtidig undersøgelse.

Danske Malermestre, 14. januar 2021